

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 16 päivänä elokuuta 2018

719/2018

Laki

kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä tutkimuksen, opiskelun, työharjoittelun ja vapaaehtoistoiminnan perusteella

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lain tarkoitus

Tällä lailla pannaan täytäntöön tutkimusta, opiskelua, harjoittelua, vapaaehtoistyötä, oppilasvaihto-ohjelmaa tai koulutushanketta ja au pairina työskentelyä varten tapahtuvan kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/801 (*tutkija- ja opiskelijadirektiivi*).

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan 4 §:n 1 kohdassa tarkoitettuihin kolmannen maan kansalaisiin, jotka hakevat pääsyä tai jotka on päästetty jonkin Euroopan unionin (*unioni*) jäsenvaltion (*jäsenvaltio*) alueelle tutkimusta, opiskelua, työharjoittelua tai unionin vapaaehtoishjelmien puitteissa tapahtuvaa vapaaehtoistoimintaa varten.

Tätä lakia ei sovelleta kolmansien maiden kansalaisiin:

- 1) jotka hakevat kansainvälistä suojelua tai jotka saavat vaatimuksista kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelemiseksi kansainvälistä suojelua saaviksi henkilöiksi, pakolaisten ja henkilöiden, jotka voivat saada toissijaista suojelua, yhdenmukaiselle asemalle sekä myönnetyn suojelun sisällölle annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/95/EU mukaista kansainvälistä suojelua tai jotka saavat vähimmäisvaatimuksista tilapäisen suojelun antamiseksi siirtymään joutuneiden henkilöiden joukottaisen maahantulon tilanteissa, ja toimenpiteistä näiden henkilöiden vastaanottamisen ja vastaanottamisesta jäsenvaltioille aiheutuvien rasitusten tasapuolisen jakautumisen edistämiseksi annetun neuvoston direktiivin 2001/55/EY mukaista tilapäistä suojelua jossain jäsenvaltiossa;
- 2) joiden karkottamista on lykätty tosiseikkoihin perustuvista tai oikeudellisista syistä;
- 3) jotka ovat oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen unionissa käyttäneiden jonkin jäsenvaltion kansalaisten perheenjäseniä;
- 4) jotka ovat saaneet pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemasta annetun neuvoston direktiivin 2003/109/EY mukaisen pitkään oleskelleen henkilön aseman jossain jäsenvaltiossa;
- 5) joilla itsellään ja joiden perheenjäsenillä on kansalaisuudestaan riippumatta joko unionin, sen jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välillä tehtyjen sopimusten tai unionin

HE 21/2018
HaVM 7/2018
EV 72/2018

[Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2016/801/EU \(32016L0801\); EUVL N:o L 132, 21.5.2016, s.21](#)

ja kolmansien maiden välillä tehtyjen sopimusten nojalla samanlainen oikeus vapaaseen liikkuvuuteen kuin jäsenvaltioiden kansalaisilla;

6) jotka tulevat johonkin jäsenvaltioon kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä yrityksen sisäisen siirron yhteydessä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/66/EU nojalla työsuhteisiksi harjoittelijoiksi yrityksen sisäisen siirron yhteydessä;

7) joille on myönnetty oikeus maahantuloon erittäin pätevän työntekijän asemassa kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä korkeaa pätevyyttä vaativaa työtä varten annetun neuvoston direktiivin 2009/50/EY mukaisesti.

3 §

Suhde ulkomaalaislakiin

Tässä laissa tarkoitettujen kolmansien maiden kansalaisten maahantuloon, maastalähtöön, oleskeluun ja työntekoon sovelletaan ulkomaalaislain (301/2004) säännöksiä, jollei tässä laissa toisin säädetä.

4 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *kolmannen maan kansalaisella* muun maan kuin Euroopan unionin jäsenvaltion tai Islannin, Liechtensteinin, Norjan ja Sveitsin kansalaista;

2) *tutkijalla* kolmannen maan kansalaista, jolla on tohtorintutkinto tai tohtoriohjelman pääsyn mahdollistava ylempi korkeakoulututkinto, jonka tutkimusorganisaatio valitsee ja jolle on myönnetty oikeus päästä jäsenvaltion alueelle suorittamaan sellaista tutkimustoimintaa, johon tavallisesti edellytetään tällaista tutkintoa;

3) *opiskelijalla* kolmannen maan kansalaista, joka on hyväksytty korkeakouluun ja jolle on myönnetty oikeus päästä jäsenvaltion alueelle osallistumaan päätoimisesti kokopäiväiseen opinto-ohjelmaan, joka johtaa korkeakoulututkintoon, ja kolmannen maan kansalaista, joka on hyväksytty muuhun oppilaitokseen kuin korkeakouluun ja jolle on myönnetty oikeus osallistua opinto-ohjelmaan, joka johtaa ammattiin tai tutkintoon; kyseeseen voivat tulla myös tällaisiin koulutuksiin valmentavat opinnot tai pakollinen harjoittelujakso;

4) *harjoittelijalla* kolmannen maan kansalaista, jolle on myönnetty oikeus päästä osallistumaan Suomessa työsuhteiseen harjoitteluun, jonka tavoitteena on saada tietoa ja kokemusta ammatillisessa toimintaympäristössä;

5) *vapaaehtoisella* kolmannen maan kansalaista, jolle on myönnetty oikeus päästä osallistumaan Suomessa unionin vapaaehtoishojelmien puitteissa tapahtuvaan vapaaehtoistoimintaan ja joka ei ole työsuhteessa;

6) *korkeakoululla* oppilaitoksia, jotka toimivat ja sijaitsevat Suomessa ja ovat Suomen korkeakoulujärjestelmän mukaisia korkeakouluja, joilla on oikeus järjestää korkeakoululainsäädännön mukaista tutkintoon johtavaa tai muuta koulutusta;

7) *vastaanottavalla yksiköllä* tutkimusorganisaatiota, korkeakoulua, oppilaitosta, vapaaehtoistoiminnasta vastaavaa organisaatiota tai harjoittelijoita vastaanottavaa yksikköä, jonka toimintaan kolmannen maan kansalainen osallistuu ja joka sijaitsee Suomessa, riippumatta yksikön oikeusmuodosta;

8) *ensimmäisellä jäsenvaltiolla* sitä jäsenvaltiota, joka ensimmäisenä myöntää kolmannen maan kansalaiselle luvan;

9) *toisella jäsenvaltiolla* mitä tahansa muuta Euroopan unionin jäsenvaltiota kuin ensimmäistä jäsenvaltiota;

10) *liikkuvuustoimenpiteitä sisältävillä unionin tai monenvälisillä ohjelmilla* unionin tai sen jäsenvaltioiden rahoittamia ohjelmia, joilla edistetään kolmansien maiden kansalaisten liikkuvuutta unionissa tai ohjelmiin osallistuvissa jäsenvaltioissa;

11) *luvalla* oleskelulupaa, joka on myönnetty kolmansien maiden kansalaisten oleskeluluvan yhtenäisestä kaavasta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1030/2002 mukaista yhtenäistä kaavaa käyttäen ja jonka nojalla luvanhaltija voi oleskella laillisesti jäsenvaltion alueella;

12) *perheenjäsenellä* oikeudesta perheenyhdistämiseen annetun neuvoston direktiivin 2003/86/EY 4 artiklan 1 kohdassa määriteltyä kolmannen maan kansalaista.

5 §

Tutkimusorganisaation kanssa tehtävä sopimus

Tutkimusorganisaation, joka haluaa vastaanottaa tutkijan tutkimuksen tekemistä varten, on tehtävä hänen kanssaan sopimus. Tutkimusorganisaatio saa tehdä sopimuksen, jos se on hyväksynyt tutkimushankkeen tarkistettuaan ensin sen tavoitteen, arvioitun keston ja toteutukseen tarvittavien varojen saatavuuden sekä kolmannen maan kansalaisen tutkijan pätevyyden.

Sopimuksen on sisällettävä seuraavat tiedot:

- 1) tutkimustoiminnan tai tutkimusalan nimi tai tarkoitus;
- 2) tutkijan sitoumus saattamaan tutkimustoimintansa päätökseen ja tutkimusorganisaation sitoumus vastaanottaa tutkija tätä tarkoitusta varten;
- 3) tutkimustoiminnan alkamis- ja päättymispäivä tai sen arvioitu kesto;
- 4) tutkimusorganisaation ja tutkijan välinen oikeussuhde;
- 5) jos kyseessä on työsuhde, työehdot, jotka ovat voimassa olevien säännösten ja sovellettavan työehtosopimuksen mukaisia;
- 6) tiedot yhteen tai useampaan toiseen jäsenvaltioon suuntautuvaa liikkumista koskevista aikeista, jos liikkumisesta on tietoa haettaessa oleskelulupaa Suomeen.

Sopimus purkautuu, jos tutkijaa ei päästetä maahan tai jos tutkimusorganisaation ja tutkijan välinen oikeussuhde päättyy. Tutkimusorganisaation on viipymättä ilmoitettava Maahanmuuttovirastolle siitä ja kaikista muistakin seikoista, jotka estävät sopimuksen täytäntöönpanon.

6 §

Oleskeluluvan myöntäminen tieteellistä tutkimusta varten

Kolmannen maan kansalaiselle myönnetään tutkijan oleskelulupa tieteellisen tutkimuksen tekemistä varten, jos hän on tehnyt tutkimusorganisaation kanssa 5 §:ssä tarkoitetun sopimuksen.

Oleskeluluvan myöntämisen edellytyksenä on, että tutkijan toimeentulo on turvattu siten kuin ulkomaalaislain 39 §:ssä säädetään tai, jos kyseessä on työsuhde, ansiotyöstä saatavalla tulolla.

Oleskelulupa myönnetään jatkuvana kahdeksi vuodeksi tai enintään sopimuksen voimassaoloajaksi, jos sopimus on voimassa alle kaksi vuotta. Jatko-oleskelulupa myönnetään enintään neljäksi vuodeksi.

7 §

Oleskeluluvan myöntäminen opiskelua varten

Kolmannen maan kansalaiselle myönnetään oleskelulupa opiskelua varten, jos hänet on hyväksytty opiskelijaksi Suomessa sijaitsevaan:

- 1) korkeakouluun ja hän on suorittanut korkeakoulun vaatimat maksut; tai

2) muuhun oppilaitokseen kuin korkeakouluun, jos opiskelu johtaa tutkintoon tai ammattiin, taikka, jos oleskeluluvan myöntämiselle on perusteltu syy, myös muihin opintoihin.

Oleskeluluvan myöntämisen edellytyksenä on, että opiskelijan toimeentulo on turvattu siten kuin ulkomaalaislain 39 §:ssä säädetään. Oleskeluluvan myöntäminen edellyttää lisäksi, että kolmannen maan kansalaisella on vakuutus, joka kattaa sairaanhoidon kustannukset. Jos opintojen arvioitu kesto on vähintään kaksi vuotta, riittävää on, että vakuutus kattaa lääkekustannukset.

Oleskelulupa myönnetään tilapäisenä kahdeksi vuodeksi, jollei oleskelulupaa haeta lyhyemmäksi ajaksi, tai enintään opintojen keston ajaksi, jos opinnot kestävät alle kaksi vuotta.

8 §

Oleskeluluvan myöntäminen työharjoittelua varten

Kolmannen maan kansalaiselle myönnetään oleskelulupa työharjoittelua varten, jos:

1) oleskeluluvan hakemisen hetkellä on kulunut korkeintaan kaksi vuotta korkeakoulututkinnon suorittamisesta tai kolmannen maan kansalainen osallistuu opinto-ohjelmaan, joka johtaa korkeakoulututkintoon;

2) työharjoittelu sisältyy valtioiden väliseen sopimukseen tai kansalaisjärjestöjen vaihto-ohjelmaan; tai

3) kolmannen maan kansalainen on 18–30-vuotias ja suorittaa työharjoittelun, kun hän opiskelee ulkomaisessa korkeakoulussa suomen tai ruotsin kieltä tai kun työharjoittelun ala vastaa kolmannen maan kansalaisen opintoja tai tutkintoa.

Oleskeluluvan myöntämisen edellytyksenä on, että työharjoitteluun tulevan toimeentulo on turvattu ansiotyöstä saatavalla tulolla.

Oleskeluluvan myöntäminen edellyttää lisäksi vastaanottavan yksikön todistusta siitä, että harjoittelulla ei korvata työpaikkaa. Kolmannen maan kansalaisen on esitettävä vastaanottavan yksikön kanssa tekemänsä harjoittelusopimus, jonka ehdot ovat voimassa olevien säännösten ja sovellettavan työehtosopimuksen mukaisia ja joka sisältää seuraavat tiedot:

1) kuvaus harjoitteluohjelmasta, mukaan lukien harjoittelun koulutustavoite tai oppimissisältö;

2) harjoittelun kesto;

3) harjoittelun sijoittamis- ja valvontaolosuhteet;

4) harjoitteluun käytettävä aika;

5) harjoittelijan ja vastaanottavan yksikön välinen oikeussuhde.

Oleskelulupa myönnetään tilapäisenä enintään 18 kuukaudeksi, joka on harjoittelun enimmäiskesto.

9 §

Oleskeluluvan myöntäminen vapaaehtoistoimintaa varten

Kolmannen maan kansalaiselle myönnetään oleskelulupa unionin vapaaehtoishjelmien puitteissa tapahtuvaa vapaaehtoistoimintaa varten, jos hän on tehnyt vapaaehtoistoinnasta vastaavan vastaanottavan yksikön kanssa sopimuksen, joka sisältää seuraavat tiedot:

1) kuvaus vapaaehtoishjelmasta;

2) vapaaehtoistoiminnan kesto;

3) vapaaehtoistoiminnan sijainti ja valvontaolosuhteet;

4) vapaaehtoistoimintaan käytettävä aika;

5) varat, joilla katetaan kolmannen maan kansalaisen toimeentulo- ja majoituskulut, sekä koko oleskelun ajan taskurahana annettava vähimmäismäärä;

6) tarvittaessa koulutus, jota kolmannen maan kansalaiselle annetaan vapaaehtoistoiminnan suorittamista varten.

Oleskeluluvan myöntämisen edellytyksenä on, että vapaaehtoistoimintaan tulevan toimeentulo on turvattu siten kuin ulkomaalaislain 39 §:ssä säädetään.

Oleskelulupa myönnetään tilapäisenä enintään yhdeksi vuodeksi.

10 §

Oleskeluluvan myöntäminen työnhakua ja yritystoimintaa varten

Kolmannen maan kansalaiselle, jolle on myönnetty oleskelulupa 6 tai 7 §:n perusteella, myönnetään tutkimustoiminnan loppuunsaattamisen tai tutkinnon suorittamisen jälkeen oleskelulupa työnhakua tai yritystoimintaa varten.

Oleskeluluvan myöntämisen edellytyksenä on, että 1 momentissa tarkoitetun henkilön toimeentulo on turvattu siten kuin ulkomaalaislain 39 §:ssä säädetään.

Oleskelulupa myönnetään tilapäisenä enintään yhdeksi vuodeksi edellisen oleskeluluvan päättymisestä. Oleskelulupa myönnetään kuitenkin jatkuvana, jos edellinen oleskelulupa on ollut jatkuva.

Jos korkeakoulututkintotodistusta, todistusta tai muuta muodollista pätevyyttä osoittava asiakirjaa tai tutkimusorganisaation vahvistusta tutkimustoiminnan loppuun saamisesta ei ole saatavilla ennen 6 tai 7 §:n perusteella myönnetyn oleskeluluvan voimassaolon päättymistä ja kaikki muut oleskeluluvan myöntämisen edellytykset täyttyvät, kolmannen maan kansalainen saa oleskella maassa kohtuullisen ajan tällaisen asiakirjan tai vahvistuksen toimittamista varten.

11 §

Hakemuksen hylkäysperusteet

Tässä laissa tarkoitettu oleskelulupahakemus on hylättävä, jos:

- 1) 6–9 §:ssä säädetty edellytykset eivät täyty;
- 2) esitetyt asiakirjat on hankittu vilpillisin keinoin, ne on väärennetty tai niitä on muutettu; tai
- 3) kolmannen maan kansalaista pidetään uhkana yleiselle järjestykselle, yleiselle turvallisuudelle tai kansanterveydelle.

Hakemus voidaan hylätä, jos:

- 1) vastaanottava yksikkö ei ole täyttänyt sosiaaliturvaan, verotukseen, työntekijöiden oikeuksiin tai työehtoihin liittyviä oikeudellisia velvoitteitaan;
- 2) vastaanottava yksikkö ei täytä lainsäädännön, työehtosopimusten tai käytäntöjen mukaisia edellytyksiä;
- 3) vastaanottavalle yksikölle on määrätty seuraamuksia pimeän työn tai laittoman työnteon teettämisen vuoksi;
- 4) vastaanottava yksikkö on perustettu tai toimii pääasiassa tutkijoiden, opiskelijoiden, työharjoittelijoiden tai vapaaehtoisten maahantulon helpottamista varten;
- 5) vastaanottavan yksikön yritys on haettu konkurssiin tai sillä ei ole mitään taloudellista toimintaa; taikka
- 6) voidaan osoittaa, että kolmannen maan kansalainen tulee maahan muista kuin niistä syistä, joiden vuoksi hän hakee maahanpääsyä.

Edellä 10 §:ssä tarkoitettua oleskelulupaa koskeva hakemus voidaan hylätä, jos:

- 1) mainitussa pykälässä säädetty edellytykset eivät täyty;
- 2) kolmannen maan kansalainen ei enää täytä maahantulon ja maassa oleskelun edellytyksiä; tai

3) 1 momentin 2 tai 3 kohta tulisi sovellettavaksi.

Edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa on otettava huomioon tapauksen erityiset olosuhteet kokonaisuudessaan ja noudatettava suhteellisuusperiaatetta.

12 §

Oleskeluluvan peruuttaminen tai uusimatta jättäminen

Edellä 6–10 §:n perusteella myönnetty oleskelulupa on peruutettava tai jätettävä uusimatta, jos:

1) kolmannen maan kansalainen ei enää täytä 6–10 §:ssä säädettyjä edellytyksiä;

2) esitetty oleskelulupa tai asiakirja on hankittu vilpillisin keinoin, se on väärennetty tai sitä on muutettu; tai

3) kolmannen maan kansalainen oleskelee maassa muuta kuin sitä tarkoitusta varten, jonka perusteella hänelle on myönnetty oleskelulupa.

Oleskelulupa voidaan peruuttaa tai jättää uusimatta, jos:

1) vastaanottava yksikkö ei ole täyttänyt sosiaaliturvaan, verotukseen, työntekijöiden oikeuksiin tai työehtoihin liittyviä oikeudellisia velvoitteitaan;

2) vastaanottava yksikkö ei täytä lainsäädännön, työehtosopimusten tai käytäntöjen mukaisia edellytyksiä;

3) vastaanottavalle yksikölle on määrätty seuraamuksia pimeän työn tai laittoman työnteon teettämisen vuoksi;

4) vastaanottava yksikkö on perustettu tai toimii pääasiassa tutkijoiden, opiskelijoiden, työharjoittelijoiden tai vapaaehtoisten maahantulon helpottamista varten;

5) vastaanottavan yksikön yritys on haettu konkurssiin tai sillä ei ole mitään taloudellista toimintaa;

6) opiskelija ei noudata taloudellisen toiminnan harjoittamista koskevia aikarajoja tai hänen opiskelunsa ei edisty riittävällä tavalla; taikka

7) kolmannen maan kansalaista pidetään uhkana yleiselle järjestykselle, yleiselle turvallisuudelle tai kansanterveydelle.

Jos opiskelijan oleskelulupa voitaisiin peruuttaa tai jättää uusimatta 2 momentin 1 tai 3–5 kohdan perusteella, hän saa jatkaa voimassa olevan oleskelulupansa mukaisia opintojaan toisessa oppilaitoksessa tai tehdä uuden hakemuksen siinä tarkoituksessa, että toinen oppilaitos ottaa hänet suorittamaan vastaavaa opinto-ohjelmaa, jotta hän voi saattaa opintonsa päätökseen.

Edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa on otettava huomioon tapauksen erityiset olosuhteet kokonaisuudessaan ja noudatettava suhteellisuusperiaatetta.

Maahanmuuttoviraston on viipymättä ilmoitettava myöntämänsä oleskeluluvan peruuttamisesta sille jäsenvaltiolle, johon kolmannen maan kansalainen on tutkija- ja opiskelija-direktiivin perusteella liikkunut.

13 §

Oleskelulupakorttiin tehtävä merkintä

Oleskelulupakorttiin tehdään merkintä "tutkija", "opiskelija", "harjoittelija" tai "vapaaehtoinen" sen mukaan, millä perusteella oleskelulupa myönnetään.

Jos tutkijalle tai opiskelijalle myönnetään oleskelulupa sen perusteella, että hän tulee johonkin jäsenvaltioon tietyn liikkuvuustoimenpiteitä sisältävän unionin tai monenvälisen ohjelman puitteissa taikka kahden tai useamman hyväksytyt korkeakoulun välisen sopimuksen puitteissa, oleskelulupakorttiin on tehtävä merkintä tästä ohjelmasta tai sopimuksesta.

Jos tutkijalle myönnetään oleskelulupa pitkäaikaista liikkumista varten, oleskelulupakorttiin tehdään merkintä ”tutkijoiden liikkuvuus”.

14 §

Opiskelijan työnteko-oikeus

Kolmannen maan kansalaisella, jolle on myönnetty oleskelulupa 7 §:n perusteella, on työnteko-oikeus edellyttäen, että:

- 1) työ on tutkintoon sisältyvää työharjoittelua tai opintoihin sisältyvän lopputyön tekemistä ansiotyönä;
- 2) työn määrä tasoittuu keskimäärin 25 tuntiin viikossa aikana, jolloin oppilaitoksessa järjestetään varsinaista opetusta; tai
- 3) kokoaikainen työ sijoittuu aikaan, jolloin oppilaitoksessa ei järjestetä varsinaista opetusta.

15 §

Oikeus aloittaa työnteko ja yritystoiminta

Kolmannen maan kansalainen, joka on saattanut tutkimustoiminnan loppuun tai on suorittanut tutkinnon, saa jatkaa aiemman oleskeluluvan nojalla tekemäänsä työtä tai yritystoimintaa taikka aloittaa uuden työn tai yritystoiminnan, jos jatko-oleskelulupahakemus on tehty aikaisemman 6 tai 7 §:n perusteella myönnetyn oleskeluluvan voimassa ollessa.

Kolmannen maan kansalainen, jolle on myönnetty 10 §:ssä tarkoitettu oleskelulupa, saa työpaikan löydettyään aloittaa työnteon taikka aloittaa yritystoiminnan.

Työnteon ja yritystoiminnan perusteella haettavaan jatko-oleskelulupaan sovelletaan ulkomaalaislain 5 luvun säännöksiä, ellei kyse ole tämän lain 6 tai 8 §:n perusteella haetavasta oleskeluluvasta. Jos jatko-oleskelulupahakemukseen annetaan kielteinen päätös, työntekoa tai yritystoimintaa ei saa jatkaa, vaikka päätökseen haettaisiin muutosta valittamalla.

16 §

Tutkijan perheenjäsenen oleskelu- ja työnteko-oikeus

Oleskeluluvan 6 tai 10 §:n nojalla saaneen kolmannen maan kansalaisen tutkijan perheenjäsenelle myönnetään jatkuva oleskelulupa perhesiteen perusteella tämän lain nojalla. Oleskeluluvan voimassaoloaika ei saa olla pidempi kuin tutkijan oleskeluluvan voimassaoloaika.

Perheenjäsenen toimeentulon on oltava turvattu siten kuin ulkomaalaislain 39 §:ssä säädetään.

Perheenjäsenellä on oikeus tehdä ansiotyötä ulkomaalaislain säännösten mukaisesti.

17 §

Tutkijan liikkuminen

Tutkijalla, joka on saanut ensimmäisessä jäsenvaltiossa tutkijan oleskeluluvan ja jos liikkumiselle jäljempänä säädetty edellytykset täyttyvät, on oikeus oleskella ja työskennellä Suomessa enintään kahden vuoden ajan suorittaakseen osan tutkimuksestaan jossakin tutkimusorganisaatiossa.

18 §

Tutkijan perheenjäsenen liikkuminen

Tutkijan perheenjäsenellä, jolla on ensimmäisen jäsenvaltion myöntämä voimassa oleva oleskelulupa, on oikeus maahantuloon ja oleskeluun Suomessa tutkijan mukana, jos liikkumiselle jäljempänä säädetty edellytykset täyttyvät.

19 §

Opiskelijan liikkuminen

Opiskelijalla, jolla on ensimmäisen jäsenvaltion myöntämä voimassa oleva lupa ja joka kuuluu liikkuvuustoimenpiteitä sisältävän unionin tai monenvälisen ohjelman tai kahden tai useamman korkeakoulun välisen sopimuksen piiriin, on oikeus maahantuloon ja oleskeluun enintään 360 päiväksi suorittaakseen osan korkeakouluopinnoistaan Suomessa. Opiskelijalla on työnteko-oikeus 14 §:ssä säädetyn mukaisesti.

Opiskelijan, joka ei täytä 1 momentissa säädettyjä liikkumisen edellytyksiä, on haettava 6 §:ssä tarkoitettu oleskelulupa opiskelua varten, jotta hän voi suorittaa osan opinnoistaan Suomessa sijaitsevassa korkeakoulussa.

20 §

Velvollisuus ilmoittaa liikkumisesta Suomeen

Tutkijan on ilmoitettava Maahanmuuttovirastolle ja ensimmäisen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle aikomuksestaan suorittaa osa tutkimuksestaan Suomessa ja opiskelijan on ilmoitettava aikomuksestaan suorittaa osa opinnoistaan Suomessa. Tutkijan on ilmoitettava myös perheenjäsenensä liikkumisesta.

Ilmoittamisen on tapahduttava:

- 1) ennen tutkijan tai opiskelijan saapumista ensimmäiseen jäsenvaltioon oleskeluluvan hakemisajankohtana, kun liikkuminen Suomeen on jo suunniteltu; tai
- 2) jos ensimmäinen jäsenvaltio on sallinut tutkijan tai opiskelijan maahanpääsyn, heti kun aiottu liikkuminen Suomeen on tiedossa.

Vastaanottavan yksikön, tutkijan ja opiskelijan on ilmoitettava Maahanmuuttovirastolle muutoksista, jotka vaikuttavat liikkumisen edellytyksiin.

21 §

Ilmoituksen sisältö

Tutkijan osalta on 20 §:ssä tarkoitettujen ilmoituksen mukana toimitettava seuraavat tiedot ja asiakirjat:

- 1) jäljennös voimassa olevasta matkustusasiakirjasta ja ensimmäisen jäsenvaltion myöntämästä luvasta, joka kattaa liikkumisen ajanjakson;
- 2) Suomessa sijaitsevan tutkimusorganisaation kanssa tehty sopimus;
- 3) liikkumisen suunniteltu kesto ja ajankohta, jos niitä ei ole mainittu sopimuksessa tai muussa asiakirjassa;
- 4) todisteet siitä, että tutkijalla on riittävät varat oleskeluajalleen toimeentuloaan varten ilman, että hänen tarvitsee turvautua Suomen sosiaalihuoltojärjestelmään, sekä riittävät varat ensimmäiseen jäsenvaltioon suuntautuvaa paluumatkaa varten, jos tutkija ei täytä liikkumisen edellytyksiä;
- 5) tosite liikkumista koskevan ilmoitusmaksun suorittamisesta.

Tutkijan mukana liikkuvan perheenjäsenen osalta on ilmoitettava 1 momentin 1 ja 3–5 kohdan mukaiset tiedot tai asiakirjat sekä todisteet siitä, että perheenjäsen on oleskellut ensimmäisessä jäsenvaltiossa tutkijan perheenjäsenenä ja että perheenjäsenellä on sairanhoidon kustannukset kattava vakuutus.

Opiskelijan osalta on toimitettava ilmoituksen mukana 1 momentin 1 ja 3–5 kohdan mukaiset tiedot tai asiakirjat sekä todisteet siitä, että opiskelija:

- 1) suorittaa osan opinnoista Suomessa liikkuvuustoimenpiteitä sisältävän unionin tai monenvälisen ohjelman tai kahden tai useamman korkeakoulun välisen sopimuksen puitteissa;
- 2) on hyväksytty korkeakouluun Suomessa;

- 3) on maksanut korkeakoulun vaatimat maksut;
- 4) on vakuutettu sairaanhoidon kustannusten varalta.

22 §

Liikkumisen vastustaminen

Maahanmuuttovirasto voi vastustaa tutkijan ja opiskelijan liikkumista Suomeen 30 päivän kuluessa täydellisen ilmoituksen vastaanottamisesta, jos:

- 1) ilmoituksen mukana ei ole toimitettu 21 §:n 1 tai 3 momentin mukaisia tietoja;
- 2) esitetyt asiakirjat on hankittu vilpillisin keinoin, ne on väärennetty tai niitä on muutettu;
- 3) jokin 11 §:n 2 momentissa säädetystä perusteesta tulisi sovellettavaksi; tai
- 4) 17 tai 19 §:ssä säädetty oleskelun enimmäiskesto on täyttynyt.

Maahanmuuttovirasto voi 1 momentissa säädettyssä määräajassa vastustaa tutkijan perheenjäsenen liikkumista, jos:

- 1) 21 §:n 2 momentin mukaiset edellytykset eivät täyty;
- 2) tutkijan 17 §:ssä säädetty oleskelun enimmäiskesto on täyttynyt; tai
- 3) esitetyt asiakirjat on hankittu vilpillisin keinoin, ne on väärennetty tai niitä on muutettu.

Maahanmuuttoviraston on vastustettava liikkumista, jos kolmannen maan kansalaista pidetään uhkana yleiselle järjestykselle, yleiselle turvallisuudelle tai kansanterveydelle.

Jos Maahanmuuttovirasto ei vastusta liikkumista, se antaa kolmannen maan kansalaiselle todistuksen, joka osoittaa kolmannen maan kansalaisen oikeuden oleskella Suomessa.

23 §

Ilmoitus liikkumisen vastustamisesta

Maahanmuuttoviraston on ilmoitettava viipymättä ensimmäisen jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille ja ilmoituksen tekijälle siitä, että se vastustaa kyseessä olevan tutkijan, tämän perheenjäsenen tai opiskelijan liikkumista Suomeen.

24 §

Liikkumisen vastustamisen vaikutus

Jos Maahanmuuttovirasto vastustaa liikkumista 22 §:n mukaisesti eikä liikkuminen ole vielä toteutunut, tutkijalle ei myönnetä oikeutta suorittaa osa tutkimuksestaan Suomessa, opiskelijalle ei myönnetä oikeutta suorittaa osa opinnoistaan Suomessa eikä perheenjäsenelle myönnetä oikeutta saapua Suomeen. Jos liikkuminen on jo toteutunut, tutkijan ja hänen perheenjäsenensä sekä opiskelijan on lopetettava välittömästi kaikki toimintansa Suomessa ja poistuttava maasta.

25 §

Maahantulo liikkumista koskevan ilmoituksen jälkeen

Jos ilmoitus liikkumisesta on tehty 20 §:n 2 momentin 1 kohdassa säädetyn mukaisesti eikä Maahanmuuttovirasto ole ilmoittanut ensimmäiselle jäsenvaltiolle vastustavansa liikkumista 22 §:ssä säädetyn mukaisesti, tutkijan luvan ja tutkijan perheenjäsenen luvan tai opiskelijan luvan ensimmäisessä jäsenvaltiossa saanut kolmannen maan kansalainen saa saapua Suomeen milloin tahansa luvan voimassaoloaikana.

Jos ilmoitus liikkumisesta on tehty 20 §:n 2 momentin 2 kohdassa säädetyn mukaisesti, tutkijan luvan ja tutkijan perheenjäsenen luvan ensimmäisessä jäsenvaltiossa saanut kol-

mannen maan kansalainen saa saapua Suomeen ilmoittamisen jälkeen välittömästi tai milloin tahansa sen jälkeen luvan voimassaoloaikana. Jollei Maahanmuuttovirasto ole ilmoittanut ensimmäiselle jäsenvaltiolle vastustavansa opiskelijan liikkumista 22 §:n mukaisesti, opiskelijan luvan ensimmäisessä jäsenvaltiossa saanut kolmannen maan kansalainen saa saapua Suomeen milloin tahansa luvan voimassaoloaikana.

26 §

Paluu Suomeen liikkumisen jälkeen

Jos tutkija, hänen perheenjäsenensä tai opiskelija on liikkunut toiseen Euroopan unionin jäsenvaltioon mutta ei enää täytä siellä liikkumisen edellytyksiä tai Suomen myöntämä oleskelulupa ei ole enää voimassa tai se on peruutettu liikkumisen aikana, kolmannen maan kansalaisella on toisen jäsenvaltion tekemän pyynnön jälkeen oikeus palata Suomeen ilman muodollisuuksia ja viipymättä tutkija- ja opiskelijadirektiivissä tarkoitetulla Suomen viranomaisen myöntämällä asiakirjalla.

27 §

Toimivaltainen viranomainen

Maahanmuuttovirasto vastaanottaa oleskelulupahakemuksen ja päättää sen hylkäämisestä sekä oleskeluluvan myöntämisestä, peruuttamisesta ja uusimatta jättämisestä. Maahanmuuttovirasto myös vastaanottaa liikkumista koskevat ilmoitukset ja voi vastustaa liikkumista Suomeen.

28 §

Päätös hakemukseen

Päätös oleskelulupahakemukseen on annettava tiedoksi hakijalle mahdollisimman pian ja viimeistään 90 päivän kuluttua kuluessa siitä, kun hakija on esittänyt täydellisen hakemuksen.

Jos oleskelulupahakemuksessa esitetyt tiedot tai asiakirjat ovat puutteelliset, Maahanmuuttoviraston on ilmoitettava hakijalle kohtuullisen ajan kuluessa, mitä lisätietoja vaaditaan ja asetettava niiden toimittamista varten kohtuullinen määräaika. Edellä 1 momentissa säädetyn määräajan kulumisen keskeytyy, kunnes vaaditut lisätiedot on saatu. Jos lisätietoja tai asiakirjoja ei ole toimitettu määräajassa, hakemus voidaan hylätä.

Tutkijan perheenjäsenen oleskelulupahakemus on käsiteltävä samaan aikaan kuin tutkijan hakemus, jos hakemukset tehdään samaan aikaan.

29 §

Hakemusten ja ilmoitusten käsittelystä perittävän maksun suorittaminen

Tämän lain nojalla tehdyn oleskelulupahakemuksen ja liikkumista koskevan ilmoituksen käsittelyn aloittaminen sen vireilletulon jälkeen edellyttää, että käsittelystä perittävä maksu on suoritettu.

Käsittelymaksun suorittamista koskeva tosite on esitettävä hakemuksen tai ilmoituksen liitteenä.

Oleskelulupahakemus raukeaa ja liikkumista ensimmäisestä jäsenvaltiosta Suomeen vastustetaan, jos maksua ei suoriteta kohtuullisessa ajassa.

719/2018

30 §

Yhteyspiste

Maahanmuuttovirasto toimii tutkija- ja opiskelijadirektiivin 37 artiklassa tarkoitettuna yhteyspisteenä, joka tekee yhteistyötä muiden jäsenvaltioiden yhteyspisteiden kanssa ja vastaa tässä laissa säädettyjen liikkumista koskevien tietojen vastaanottamisesta ja toimitamisesta.

31 §

Valitus

Tässä laissa tarkoitettuun Maahanmuuttoviraston päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Maahanmuuttovirastolla on oikeus valittaa hallinto-oikeuden päätöksestä, jolla Maahanmuuttoviraston päätös on kumottu tai sitä on muutettu.

32 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2018.

Lain 10 §:ää sovelletaan myös kolmannen maan kansalaiseen, jolle on myönnetty ulkomaalaislaissa tarkoitettu oleskelulupa opiskelua tai tutkimuksen tekemistä varten ennen tämän lain voimaantuloa.

Jos opiskelijan oleskelulupahakemus on vireillä tämän lain voimaan tullessa, sovelletaan kuitenkin tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita ulkomaalaislain säännöksiä.

Naantalissa 10 päivänä elokuuta 2018

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Sisäministeri Kai Mykkänen